

Učiteljski tovariš

Stanovsko politično glasilo J. U. U. — sekcije za Dravsko banovino v Ljubljani

Mesečna priloga »Prosveša«

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/1. Rokopisov ne vračamo. Nefrankiranih pisem ne sprejemamo. Izhaja vsak četrtek. Naročnina letno 60 Din. za inozemstvo 80 Din. Člani sekcije J. U. U. plačajo list s članarino. Oglasi po ceniku in dogovoru, davek posebe. Pošt. tek. rač. 11.153. Telefon 3112

Še nekaj iz stanovskega gospodarstva

V prvih povojnih letih je našel slovenski učitelj vse polno dela in brig za strokovno ureditev našega šolstva. Pisal je šolske liste, popravljal in sestavljal nove čitanke, prirejal priročne učbenike in skrbel za natis različnih pomožnih knjig. Zastarele in nemško pobarvane učne načrte je bilo treba popraviti, spopolniti in naši narodni državi primerno prirediti.

Niso bili mali in ne lahki posli, katere je v par letih vršil in uspešno dovršil. Treba mu je bilo poseči na narodno, socialno in obrambno polje. Sokol in gasilec, vrtnar in sadjar, pevec in dramski igralec, zadrugar in predavatelj, vsi ti so ga klicali v svoje vrste, prosili in želeli njegove pomoči. Nikjer ni odrekel! Ni čudno, če mu je celo zakonodajalec priznal in odločil — za delo — v šolskem zakonu posebno stalnišče in poveril kočljivo nalogo v službi izvenšolske narodne izobrazbe.

Idealist — učitelj se je z zavihanimi rokavi vrgel na delo, potil in garal na desno in levo, od zore do mraka, danes, jutri in v naprej. Delal je in delal, ker je hotel osrečiti ves narod, ker je hotel s pridnostjo in trdom priporiti prav vsem boljše bodočnost. Ne smemo pozabiti, da se je to vršilo v onih časih, ko so vojni dobičkarji in povojni verižniki razmetavali milijone za šampanjec, ljubezen in luksus.

Učitelj je delal veliko, pomagal kjerkoli so ga klicali, potrebovali, povsodi rade volje in nesebično. V svojem velikem navdušenju ni nikogar prezrl, nikogar pozabil.

Pač! Pozabil je — naše in na svojo družino.

V letu 1926. se je ustanovil v stanovski organizaciji **gospodarski svet**. Ta naj bi bil organiziral, poglobil in vodil vse stanovsko gospodarstvo. Zaradi pomanjkljive sestave ni bilo zaželenih uspehov. V letu 1931. je vodstvo JUU sekcija Ljubljana rešilo to vprašanje na bolj zadovoljiv in srečen način, to je: v gospodarski svet naj pošlje vsaka stanovsko-gospodarska jedinica svojega zastopnika, vodstvo organizacije pa svoje zastopnike. Vsi ti so že po svojem zastopstvu in osebnem zanimanju močno zainteresirani na splošnem in dobrem uspevanju posameznih kakor tudi skupnih gospodarskih ustanov.

Gospodarski svet, ki je na svoji prvi seji 2. aprila 1932 dobil svoje vodstvo, se je od tedaj sestajal vsako leto, tudi po večkrat in ima do danes zaznamovati že precej lepih uspehov, saj so ravno na teh sejah posamezni zastopniki dobili mnogo nasvetov in novih smernic, katere so realizirali v svojih gospodarskih edinicah.

Gospodarski svet je na svoji seji 29. septembra 1935 poudaril veliko važnost te institucije v gospodarskem smislu ravno s tem, ko je nanovo vzpostavil stalno tajništvo in imenoval sposobnega tovariša za tajnika. Delo naj se opravlja za daljšo dobo enotno in smotreno po načrtu kakor ga predpisuje pravilnik za gospodarski svet.

Že pri površnem pregledu naših gospodarskih ustanov vidimo, da so vse — razven Obmorskega doma v Omišlju — registrirane zadruge. To je danes najbolj priljubljena in najbolj varna oblika za vsako gospodarsko udejstvovanje. Zadruge imajo že po združenem zakonu predpisano delo, vodstvo nosi veliko odgovornost, vse dobrine se pa razdeljujejo enakomerno med vse člane. Zadruge so popolnoma samostojne. Člani-zadružniki v naših gospodarskih edinicah so izključno samo pripadniki učiteljskega stanu; izjem je zelo malo in le v Učiteljski samopomoči v Ljubljani. Vse te ustanove so po imenu in po svoji sestavi res prav učiteljske **gospodarske enote**. Jasno je, da ima naša stanovska organizacija pravico in dolžnost nadzirati te zadruge v tem smislu, da vršijo svoje naloge v prid članstva in vsega stanu. Ime samo ne zadostuje, treba je resnega in pravega dela ter usmerjenosti po stanovskih zahtevah.

Stalno tajništvo gospodarskega sveta bo obnovilo vse rahle vezi, ki že obstojajo med stanovskim zadrugami, zadružniki in stanovskim vodstvom. Stalno tajništvo bo vzpostavilo več novih in tesnejših stikov za skupno in smotreno delo, kar bo gotovo rodilo večje in boljše uspehe. S svojim preglednim gradivom, ki ga stalno tajništvo zbira in dobiva od stanovsko-gospodarskih enot in vodstva organizacije, bo izravnavalo in nadziralo gibanje članstva v gospodarskem delu po posameznih srezih, vabilo gospodarske neorganizirane v njim primerne zadruge in dobavljalo temeljite informacije vsem tistim, ki bi se hoteli z našim gospodarstvom temeljiteje baviti ali ga tudi le spoznati. Stalno tajništvo bo pomagalo gospodarskim ustanovam, zadrugam in onim, ki bi to radi ali morali postati.

Vsak učitelj, vsaka učiteljica bi se morala zavedati in biti dobrega prepričana da je naša rešitev le v dobrem in urejenem stanovskem gospodarstvu. To dosežemo, če se vsi oklenemo naših zadrug, vsi sodelujemo in vsi soodločamo v vseh gospodarskih vprašanjih.

Prva in najvažnejša zahteva, od katere ne smemo odstopiti, naš cilj, za katerim moramo stopati v strnjениh vrstah, je: **osamosvojitev učiteljskega stanu na gospodarskem polju**. Zavedajmo se velike odgovornosti do naših poklicnih naslednikov, potrudimo se, da jim bomo zapustili boljše dediščino kot smo jo prejeli mi.

Razveseljivo dejstvo je, da se v zadnjem času oglašajo navzlic krizi in redukcijam tovariši in tovarišice po srezih v večjem številu za zadružne člane, zahtevajo pa pravico soodločevanja — mesta v vodstvu. Popolnoma prav: kdor v precejšnji meri nosi odgovornost pred zakonom, naj tudi soodloča. Še dalje moramo iti! Zadružnik posejaj občne zbor, zahtevaj točnih pojasnil, kritiziraj, nasvetuj! Pravico imaš, dolžnost tudi! Kako žalostno sliko nam podajajo oni občni zbori, kjer se vsemu samo prikimava, podobni so mrtvaškim sedminam. Zadrugo tvorijo vsi zadrugarji, jo vzdržujejo in so za njeno gmotno odgovorni z deležem in jamstvom. Vodstvo zadruge je njen reprezentant na zunaj in napram oblastem. Vsak zadružnik naj v pravem času in na pravem mestu pove vse, kar ga teži, kar bi utegnulo zadrugi koristiti ali jo obvarovati pred škodo. Edino pravo mesto za take razgovore in pojasnila so občni zbori. Enkrat v letu polagajo vodstva obračun za opravljene posle, pa je premalo zanimanja, premalo udeležbe, premalo stvarnih kritik in primernih nasvetov. Zavedajte se, da ste Vi

vsji zadruga, njeno vodstvo je le Vaš pooblaščenec.

Naše stanovske zadruge imajo nizke deleže, zato jih zmore prav vsak tovariš, vsaka tovarišica. Kjer je delež malo večji znesek, n. pr. pri Učiteljski tiskarni v Ljubljani 250 Din ali pri Obmorskem domu v Omišlju 2500 Din, ga lahko poravnavaš v večmesečnih obrokih z malimi prispevki. Delež je in ostane last zadružnika samega.

Naše stanovsko-gospodarske zadruge so v tesni zvezi z učiteljstvom. Če bi danes navedli v številkah vse gmotne koristi, ki so jih prejeli posamezniki, bi čitali velike, milijonske zneske. Prejetih moralnih dobrin številčno sploh ne moremo oceniti, pozna jih vsak učitelj, vsaka učiteljica, soproga ali vdova učiteljeva, ker jih čuti na sebi. Ob drugi priliki bom podal približen pregled stanovsko-gospodarskih uspehov v besedi, dejanju in številkah.

Nekatere naše gospodarske zadruge se prav lepo razvijajo, imajo prilično visoko število zadružnikov in prav zadovoljivo spolnjenje svoje obveznosti. Imamo zopet nekaj zadrug, za katere se tovariši po srezih v večjem številu ne morejo ogreti. Ene kot druge imajo edino ta namen: **koristiti zadružnikom in učiteljstvu**.

Kdor je res pravi tovariš, kdor hoče priporiti sebi, svoji družini in svojemu stanu boljše dneve, ta bo postal zadružnik v stanovsko-gospodarskih zadrugah. I. K.

Nj. Vel. kraljica Marija za zaščito dece

Med najtežja in najbolj pereča socialna vprašanja naše države spada tudi vprašanje načrtna organizacije otroške zaščite. Imamo 4.611.600 otrok, ki jim je potrebna temeljna in sistematična zaščita. Da bi to veliko delo po načrtu izvedli, so nedavno ustanovili osrednjo organizacijo za zaščito dece, nekako zvezo ustanov za zaščito dece. Pri tem sodelujejo zasebna socialna in humanitarna iniciativa ter zastopniki raznih državnih in samoupravnih ustanov za zaščito dece. Organizacija bo svoje delo razpredla po vsem ozemlju države in si je razdelila ime »Jugoslovanska unija za zaščito dece«.

Unija je že postala član mednarodne unije v Zenevi, šteje pa nad 200 naših organizacij in društev. V njej so tudi zastopniki ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje, prosvetnega ministrstva, ministrstva za telesno vzgojo, zastopniki vseučilišč in vseučiliških klinik, zveze mest kraljevine Jugoslavije, Rdečega križa, saveza Sokola kraljevine Jugoslavije, skavtske zveze, zdravniških društev, protituberkuloznih lig, ženskih društev, otroških zavetišč in posvetovalnic itd.

Na čelo Unije je stopila kot častna predsednica Nj. Vel. kraljica Marija, naša prva mati. V osrednjem odboru Unije pa so med drugim bivši ban dr. Josip Šilović, univ. prof. dr. Matija Ambrožič, ga. Lepasova Petkovič, predsednica Jugoslovanske ženske zveze, ga. Mirka Gruič, predsednica Kola srbskih sestev, ga. Vera Perović, soproga kraljevine mestnika, Vlada Vidaković, tajnik zveze mest kraljevine Jugoslavije, Anton Skala kot zastopnik prosvetnega ministrstva itd.

Glavni odbor Unije je sklical v Beograd prvi manifestacijski kongres za zaščito dece. Kongres bo otvorila Nj. Vel. kraljica Marija mati. Začel se bo 30. t. m. ob 10. uri dopoldne v veliki dvorani novega Kolarčevega vseučilišča. Razpravljali bodo zlasti o vprašanjih zavetišč za otroke brez doma, o rasni higieni in o zaščiti dece.

V zvezi s tem kongresom za zaščito dece je Nj. Vel. kraljica Marija poslala po Uniji za zaščito dece jugoslovanski javnosti naslednje pismo:

Jugoslovanski uniji za zaščito dece!

Jugoslovanski naraščaj naj bo ponos našega naroda in glavni stebel veličastne zgradbe naše države. V svojih prsni nosi bodočo usodo našega naroda. Zato je vseh nas dolžnost, da na kar moči idealen način pospešimo razvoj vse naše dece in da posvetimo svojo največjo pozornost bodočnosti svojega ljudstva, svojih dec.

Sredstva, ki jih bomo potrošili za svoje otroke, bodo obrodila najlepše sadove. Prava štednja ni štednja na otroku, marveč štednja za otroka! Zato naj se iz javnih in zasebnih virov zbirajo čedalje večja sredstva in uporabljajo za načrtno zaščito dece. Poleg državne zaščite morajo našim otrokom posvetiti vso svojo pozornost tudi naše občine, zlasti pa naša mesta.

Najuspešnejše metode za otroško zaščito bodo izvedljive le na podlagi resnega študija. Poleg obilne dobre volje je potrebno ogromno znanje s primernimi življenjskimi izkustvi.

Z zadovoljstvom pozdravljam prve korake naše Jugoslovanske unije za zaščito dece na potu k njenim lepim in vzvišenim ciljem. Naj bi v vse vrste našega ljudstva prodrli občutek odgovornosti napram deci in bodočim pokoljenjem, naj bi prišlo do zdrave sodelovanja, zasebne iniciative z javnimi organi, tako da bi s strokovnjaki iz vseh naših krajev poiskali najboljše metode otroške zaščite.

Prvi jugoslovanski kongres za zaščito dece, ki ga Unija priredi ta mesec, bo v Beogradu. Kongres bo pospešil proučitev vprašanj naše otroške zaščite. Iskreno želim, naj bi za kongres zavladalo vsestransko zanimanje med uradnimi krogi in zasebnimi dobrotniki, kakor med strokovnimi delavci in prostovoljnimi sodrujniki na področju naše otroške zaščite.

Naj Unija vztraja s svojimi prizadevanji in doseže najlepše uspehe v korist naših otrok, ki so up našega naroda in nosilec njegove srečne bodočnosti!

Marija s. r.

Beograd, v novembru 1935.

Tudi aktualne zadeve

Mnogokaj se smatra prav v teh dneh za najaktualnejše. Različni pogledi v svet in na nas razburjajo ne samo nas, temveč tudi razne nam več ali manj naklonjene osebe ali kar cele skupine. Seveda ni ta naklonjenost vedno sto procentno resnična ali verjetna, ampak diši po večji ali manjši kalkulaciji v teh za enkrat še neustaljenih in neizkristaliziranih razmerah. Verjetno pa je in tudi nikakor čudno, če marsikateri izmed nas v teh časih rad sliši vsaj majhen klic po pravilnem ocenjevanju našega dela in življenja, četudi mogoče ne prihaja od strani, ki bi svojo doslednost v tem pogledu ohranila tudi v drugačnih časih in prilikah. Posebno je še razumljivo, če so glasila, ki jim je človečanstvo in pravica princip in program na kilometrske daljave viden in otipljiv, onemela prav takrat, ko bi moral biti njihov glas najmočnejši in najdalj slišen.

Pravilno bi bilo, da tudi mi pravično in nepristransko pregledamo naše delo, našo or-

ganizacijo kot našega čuvarja, da spoznamo, kje tiči vzrok teh na nas in naše vrste izvira-jočih napadov.

Bistvo vsake organizacije je v pravilnem organiziranju članov na naprej določeni osnovi. Ta osnova mora biti sad temeljnih spoznanj, vzeta mora biti iz življenja organiziranih članov ter mora združevati vse njene člane v nerazdružljivo celoto.

Naši organizaciji mora biti podlaga skupna stanovska zavest, ki najde svojo utemeljitev: 1. v enakem ali vsaj sličnem delu njenih članov, 2. v istih ali vsaj skupnih gospodarskih (materialnih) težnjah in ciljih in 3. iz tega izvirajoči skupni obrambi vseh delovnih in materialnih interesov.

Marsikdo bo pomislil, kakšna mora biti prav za prav ta tročlenska podlaga. Poglejmo v ono življenje, ki bi moralo biti v najboljšem primeru tej podlagi merodajno.

Skupno učiteljsko delo v šoli in izven nje nas združuje v učiteljskem poklicu. Delo

VSEBINA:

- Še nekaj iz stanovskega gospodarstva.
- Nj. Vel. kraljica Marija za zaščito dece.
- Tudi aktualne zadeve.
- Državni proračun.
- Važne določbe finančnega zakona.
- CMD gradi novo šolo.
- Čehoslovaki za svoje šolstvo.
- LISTEK: Učitelj Čičigoj v nebesih.
- Splošne vesti. — Naša gospodarska organizacija. — Mladinska matica. — Šolski radio. — Stanovska organizacija JUU. — Novosti na knjižnem trgu.

v razredu na enorazrednici v hribih ali v istem razredu na šestrazrednici v mestu ob železnici je podvrženo istim pedagoškim pravilom seveda s primerno diferenciacijo.

Gospodarske (materialne) težnje vseh članov naše organizacije morajo biti v bistvu enake. Vsak si hoče zagotoviti primerno življenjsko eksistenco z neobhodnim minimumom zase in za svojo morebitno družino. Cilj vseh je, da ta minimum v kolikor ga nimamo, dosežemo oziroma se mu v večji ali manjši meri približamo. Zato so naše zahteve po pravično odmerjeni plači, po stalnosti na službenem mestu, po pravilno urejenih, na zakon in stanovsko moralo se opirajočih premeštitvah, pravičnih napredovanjih itd.

Skupna obramba naših delovnih in materialnih interesov je že razvidna iz predhodne utemeljitve dela in gospodarskih teženj in ciljev. Kjer se ne spoštuje pravične odmere eksistenčnega minimuma, kjer ni za naše delo edino pravilne stalnosti, kjer ni poštenih premeštitev, nameštitev itd., tam mora organizacija uporabiti številčno moč svojih članov, ki morajo z vso zavednostjo in brez ozirov na individualne koristi podpreti skupni veto takemu ali enakemu dogajanju.

Iz teh treh premis mora iziti naša stanovska zavest, ki ne sme poznati nikake diferenciacije med posameznimi člani. Skupnemu delu se morajo člani sporazumno podrediti, izjem ne smemo poznati. Gospodarske težnje vseh kakor tudi posameznih članov se morajo obravnavati z vidika skupnega dobrotita, odzvati se moramo v obrambi interesov enega tovariša oz. nekaterih vsi brez razlike, kakor tudi obratno. Specialno osebno koristi moramo abstrahirati v trenutkih višjih skupnih koristi. Stanovska zavest in z njo združena moralna mora biti vsakemu članu enako vredna in visoko stoječa. Seveda ne moremo govoriti o kaki stanovski moralni, če pravilno ne ocenjujemo dela, življenja, gospodarske plati svojega tovariša, če smatramo upravičene zahteve svojih tovarišev za neutemeljene, ker se v svoji duševni lenivosti nismo mogli dovoljno uživet v njegov položaj in točno preštudirati vsega, kar pri tem prihaja v poštev, ter se istčasno postavljamo za superiorne sodnike za kulisami na nepravih mestih in ob nepravih ljudeh. Stanovska moralna je prav tako potreba, kot pravilna višina eksistenčnega minimuma.

Osvetimo sedaj vse te pogoje s prave, odkritosrčne strani našega življenja. Povprašajmo se, ali jim ustrezamo ali ne.

Marsikdo si bo rekel, da ni nikdar grešil proti svoji stanovski zavednosti in proti stanovski moralni. Poglejmo, če je res tako. Zgodi se, da se povsem interne šolske zadeve, ki spadajo samo v šolo in se tičejo posameznih kolegov, obravnavajo v prostorih in krajih popolnoma neprimernih in ob priliki »prijetnega« kramljanja z ljudmi, ki se jih zadeve prav nič ne tičejo. Kdo ti bo svetoval v šolskih zadevah, če ne tvoj tovariš ali tovarišica. Ne iščimo zaslobe in sveta v lastnih šolskih zadevah pri ljudeh, ki imajo sicer položaje take ali take, a nimajo z našim stanom ničesar skupnega.

Mnogokrat nisi zadovoljen z učiteljskim poklicem, odtujen si lastnemu življenjskemu interesu, ker ga smatraš za podrejenega. Tedaj si ne išči prijateljev, če svojih tovarišev in tovarišic ne maraš, med ljudmi, ki te niso po družabnem položaju in ugledu vredni. — Vsak tak skok se vedno maščuje, prej ali slej ti bodo tovariši potrebni. Kdo te bo takrat podprl, če si jih preje zapustil?

Delo vseh prav tako ni isto ali enako. Vzemimo tovariša - upravitelja na enorazrednici v hribih. Ves dan šola, zvečer upraviteljski posli poleg vsemogočega izvenšolskega dela. A drugo naj bo tovariš ali tovarišica v mestu, kulturnem središču, v enem razredu.

Obramba naših skupnih interesov prav tako šepa. Mesto, da bi se vsaj tu vzdržala popolna skupnost, se radi koristi nekaterih posameznikov, mnogokrat tudi iz gole servilnosti in strahopetnosti kršijo najelementarnejša pravila naše organizacije. Če pa organizacija potem radi razcepljenosti ne doseže zastavljene cilja, groze z izstopom in članom izvršnega odbora podtikajo raznovrstne manipulacije. A če bi organizacija dosegla kljub izstopu članov in kljub nelepemu pod-

tikanju svoj zastavljeni namen, kje je sedaj tisti, ki se bo odpovedal koristim, na ta način pridobljenim. Smatral bo, da je samo ob sebi umljivo, da je za svoje neučiteljsko in nelepo postopanje prejel bonitete, pridobljene po organizacijski poti.

Resnica je, da je zadnje znižanje prejemkov občutilo najbolj mlajše članstvo, predvsem pa poročeni pari z otroki. Saj je znano vsem, da je znižanje od 300—800 Din bilo skoraj običajno. Razumeti in pravilno moramo oceniti svoj lastni položaj in položaj svojega tovariša, da ne bo nepotrebnega nerazpoložena izvirajočega iz nepoučenosti.

Kakor vidimo, je toliko razlik med posameznimi člani, da je enotnost za podlogo organizacije na videz res težka ali skoro neizvedljiva. Neizvedljiva bi bila, če bi še sami stopnjevali to diferenciacijo do absurda. — Vendar preglejmo svoje vrste, povzdignimo našo stanovsko zavest in stanovsko moralo na tako visoko stopnjo, da ne bo nihče mogel dvomiti o njej. Ravnanje se moramo v vsem svojem delu po principih, ki so z etičnega in socialnega vidika neovrgljivi. Tu je delo naše organizacije, čuvati nad etično in socialno pravičnim odnosom med posameznimi člani, ki bodo morali imeti v sebi toliko kulture in razumevanja, da se bodo ukrepom nastalim iz tega prostovoljno podredili.

Dokler pa ne bo naša stanovska zavest in stanovska morala tako visoka, da bomo

lahko razlikovali med skupno in osebno koristjo, med svojo koristjo in koristjo svojega bližnjega tovariša in bomo lahko svojo korist umaknili drugi, ki bo bolj upravičena, toliko časa tudi ne smemo upati, da bomo vsaj v splošnem izgladili razlike in da bo organizacija moč, ki bo uklonila lahko vse nam nasprotujoče ovire. Izvršni odbor ne more biti odločen v ukrepih, če ne more upati na zaslombo vseh svojih članov in če v najtežjih trenutkih zavlada med članstvom malodušje in zbežanost radi hipnih neugodnosti. Takemu članstvu ni treba organizacije, takemu članstvu je treba sile, ki ga bo naučila spoštovati skupnost in svoj stan.

Zavedati se moramo, da smo le sami sebi pomočniki. Pomoč raznih drugih ljudi je vedno več ali manj posrečena kalkulacija skritih ciljev, ki naj privedejo učitelja na pot njim lastne koristi. Nikdar še ni bil glas po osamosvojitvi potrebnejši kot v teh dneh. Samo stanovska organizacija naj bo meritorna za nas, ne iščimo si pomoči in poprave krivic pri raznih nemerodajnih lajkah. Ne pozabimo nedavne preteklosti, prav tako tudi ne svoje krivde za marsikaj.

Kakor hitro bo članstvo stanovsko zavedno in bo spoštovalo poleg zakona še bolj stanovsko moralo ter bo sledilo ukrepom vodstva brez ozira, takrat bo naša moč taka, da se nam ne bo treba bati nikogar. Zato: Učitelji, zavedajoči se samega sebe, pristopite vsi v stanovsko organizacijo. Debevec Boris.

Državni proračun

Predlog proračuna za leto 1936/1937 določa 10.307.040,784 Din izdatkov in ravno toliko dohodkov.

Predlog proračunskih izdatkov izgleda v primerjavi s sedaj veljavim proračunom takole (vse v milijonih Din; v oklepajih razlike nasproti sedanjemu proračunu):

- vrhovna državna uprava 157.7 (+3.6), pokojnine in invalidnine 1100.7 (-), državni dolgovi 767.9 (-152.7), ministristvo pravde 349.5 (-9.2), ministristvo prosvete 833.1 (-17.5), zunanje ministristvo 121.5 (-1.4), notranje ministristvo 517.3 (-28.9), vojska in mornarica 2309.4 (+309.5), ministristvo za zgradbe 154.6 (-13.1), ministristvo za promet 2177.8 (+3.0), ministristvo za pošto 362.3 (+30.4), ministristvo za kmetijstvo 95.7 (-7.4), ministristvo za trgovino 44.3 (-1.3), min. za gozdove in rudnike 266.1 (-24.2), ministristvo za soc. pol. 199.4 (-3.0), ministristvo za tel. vzgojo 11.8 (-2.4), rezervni krediti 40.0 (-);

skupaj 10.307 milijonov Din, to je za 57.2 milijona Din več, nego v sedanjem proračunu.

Slika dohodkov je v primeri s sedaj veljavim proračunom naslednja (v milijonih Din; v oklepaju razlike nasproti sedanjemu proračunu):

- neposredni davki 1472 (-145), davke na posl. promet 660 (+170), vojnica in izredni davki 82 (-6), davčni zaostanki 85 (-), trošarine 825 (+27), take 1039 (-66), carine 700 (+50), viški monopoli 1956 (-), državna podjetja 3488.

Skupaj 10.307 milijonov Din.

Predlog finančnega zakona ne vsebuje nobenih novih odredb, s katerimi bi se reševala večja vprašanja, ki zahtevajo večji studij in globlje proučevanje. V zakonu so odredbe, ki služijo za čim boljše izvajanje proračuna.

Važne določbe finančnega zakona

Prosvetno ministristvo se pooblašča, da lahko izvrši razdelitev kreditov, odobrenih za subvencije in pomoči, do zneska 50.000 Din.

Učiteljstvo.

Učiteljstvo osnovnih, meščanskih, srednjih in strokovnih šol, kakor tudi šolski nadzorniki se lahko dodelijo na delo v druge šole v prosvetno ministristvo, v ministristvo za telesno vzgojo naroda, k banskim upravam, k sreskim načelstvom kot prosvetni referenti. Dalje se lahko namestijo kot prosvetni referenti, delegati, direktorji in učitelji v inozemstvu kot tudi v kulturnih in prosvetnih društvih, ki imajo svoje šole in internate. Ta dodelitev je lahko daljša od treh mesecev, izvenzemski § 80 uradniškega zakona. Ti uslužbenci pa nimajo pravice do dnevnice po predpisih uredbe o povrnitvi potnih in selitvenih stroškov državnih uslužbencev. Dodelitev se lahko vrši pri učiteljih osnovnih šol samo v krajih službovanja, pri učiteljih drugih šol pa tudi izven kraja službovanja. Dodeljeni ali narodni učitelji imajo pravico do stanarine iz proračuna prosvetnega ministristva, v banovinah iz banskih proračunov iz prihrankov osebnih

prejemkov. Učiteljstvo osnovnih šol, dodeljeno meščanskim šolam, ima pravico do stanarine iz občinskih proračunov. Učitelji osnovnih šol, ki so si pridobili kvalifikacijo učiteljev meščanskih šol, se lahko brez pogojev § 101 zakona o narodnih šolah postavljajo v kraje, kjer so meščanske šole in dodeljujejo na delo v te šole. Sreski šolski nadzorniki kakor tudi funkcionarji teh poklicev bodo prejemali svoje prejemke iz kreditov, ki so določeni za plačilo prejemkov teh učiteljev.

Šolanje v inozemstvu.

Nadalje vsebuje finančni zakon v pooblastilih prosvetnemu ministru določila, da morajo državljani kraljevine Jugoslavije bodisi v državi ali izven nje, če se žele šolati na katerikoli šoli v inozemstvu, imeti za to predhodno odobritev prosvetnega ministra. Vsem onim, kj bi odšli na katerokoli šolo v inozemstvu brez te odobritve, se jim to šolanje ne bo priznalo.

Važno določilo.

V § 44. se ministriški svet pooblašča, da podvzema vse v okviru zakonov potrebne

ukrepe, ki bi imeli za posledico uvrstčenje gošpodarskih razmer.

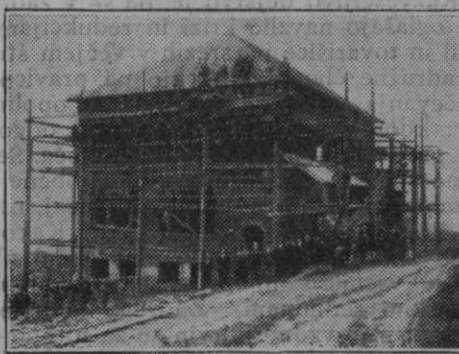
Ministrski svet bo dalje izvrševal revizije osebnih izdatkov, honorarjev, nagrad in drugih postranskih prejemkov, ki jih uživajo državni uslužbenici po dosedanjih predpisih poleg njihovih rednih zakonskih prejemkov, ter bo omejil te prejemke na največ 50% rednih prejemkov. Zaradi sistematiziranja mest v državnih službi bo ministriški svet proučil številno osebja ter vsega poslovanja posameznih državnih uradov ter bo po potrebi izdajal odloke o ukinitvi ali spojitvi uradov, ki se pozakežejo odveč.

Postavitve — prevedbe — napredovanja.

§ 45. določa: Sklepi o sprejemu uslužbencev v državno ali samoupravno službo, kakor

tudi sklepi o napredovanju in imenovanju istih v višjo skupino se lahko izdajo šele potem, ko so pristojni organi ugotovili, da obstoji prosto mesto in prost proračunski kredit. Za kredite, ki bodo tako predloženi v odobritev pristojnemu ministristvu, odnosno pooblaščenim organom, bodo le-ti odgovarjali solidarno za povrnitev škode po zakonu o glavni kontroli, če za izdajo teh ni proračunskega mesta in kredita. Dejstvo, da napredovanje ali imenovanje ne obremenjuje z ozirom na § 4. zakona o naknadnih izrednih kreditih za proračunsko leto 1933-34, se ne bo smatralo, da obstoja prosto proračunsko mesto in kredit. Na breme svobodnega kredita enega uradnika višje skupine se more postaviti samo en uradnik višje skupine s tem, da se ne more prekoračiti niti število niti skupna vsota kredita, odobrenega v proračunu.

CMD gradi novo šolo

Graditev nove šole.

Tam na naši severni meji na Kozjaku v prijazni dolinici pod sv. Duhom v Gradišču je pričela CMD graditi za svojo 50-letnico novo moderno šolo. Delo družbe sv. Cirila in Metoda je znano vsemu učiteljstvu. Saj je ta narodno obrambna družba zgradila že mnogo šol v narodno ogroženih krajih. Znano je tudi, da so vse njene šole lepe stavbe in da je

bivanje v njih učiteljstvu in učencem v veselje. Sedaj gradi to lepo poslopje, v katerem bo dvorazredna narodna šola. Imela bo poleg lepih svetlih učilnic stanovanje za učiteljico, prostore za šol. kuhinjo, knjižnico. Njena graditev je že zahtevala velike vsote in truda.

Vsled napačne miselnosti, da družba ni več potrebna in da naj šole gradi država, so se zmanjšali dohodki družbe. Mnogo je potrebe, pa ni kritja za nje. Učitelji so bili in so vedno vneta člani CMD, zato tudi v teh težkih časih ne pozabimo dobrotnice in zaščitnice šolske mladine. Posnemajmo sosede. Vzbuja jmo zanimanje javnosti za položaj Slovencev v narodno ogroženih krajih, kakšne so razmere na naših obmejnih šolah. Pričnimo z zbiranjem dinarskega sklada za podporo šolam. Mlačnost pri narodno obrambnem delu ima že danes za posledico padanje števila Slovencev v mešanih krajih. Tu je samopomoč na mestu. Učiteljstvo, ki živi med narodom, stori lahko mnogo dobrega za ohranitev naših narodnostnih meja. Strnimo se okoli CMD in ji pomagajmo, bratje ob meji nam bodo hvaležni.

Čehoslovaki za svoje šolstvo

Jugoslovansko učiteljstvo ni z nobenim drugim narodom v tako tesnih stanovskih stikih kakor z brati Čehoslovaki. Pa tudi v naših strokovnih listih in na naših zborih se čestokrat bavimo z napredkom šolstva v naši bratski severni državi. Omenjan naj le predlanski učiteljski zbor v Ljubljani, ki se ga je udeležilo učiteljstvo več okrog Ljubljane razmeščenih srezov ter nas je zagrebški profesor in bivši učitelj Salih Ljubunčič seznanil s šolstvom v ČSR. Na lanskem zboru 9 sreskih društev JUU — gotovo naše največje učiteljsko zborovanje — ko smo proslavljali Masaryka, pa nam je prišel brnati celo profesor Masarykove univerze iz Brna dr. Mihajlo Rostohar, sicer naš dolenski rojak.

Čehoslovaško šolstvo je gotovo med najbolj razvitim na svetu. Statistika v ČSR skoro ne pozna analfabetov. Pač najlepše spričevalo za državo, ki ji stoji na čelu eden največjih svetovnih učenjakov in filozofov dr. Masaryk. Prav te dni ima praški parlament obilico dela, zbornica pretresa državni proračun za prihodnje budžetsko leto. V naših listih smo čitali, da je čehoslovaški državni proračun skoraj edini na svetu, ki je izkazal preostanek. Zanimivo je zasledovati debato o proračunu v ČSR za prihodnje leto.

Generalni referent Remsch, ki je podal temeljno sliko prihodnjega proračuna je sicer ugotovil, da se nahaja tudi ČSR pod težko pezo svetovne krize ki tlačí državo že 6. leto. »Vendar v teh težkih časih ne smemo pozabiti šolstva in s tem napredka našega naroda.« je bil soglasen klic poslanske zbornice.

Preden izreče plenum besedo o prosvetnih in šolskih vprašanjih razpravljajo poslanci o vseh predmetnih zadevah v kulturnem odboru. Letos je te dni razpravljal kulturni odbor praške poslanske zbornice o kulturnih in

šolskih zadevah ob navzočnosti šefa čehoslovaške prosvete ministra dr. Krčmara. Posebno temeljita je bila debata o šolskih vprašanjih. Posnemam le dvojce, trojce podrobnosti. Poslanec Otáhal je obrnil posebno pažnjo mladini, ki je dokončala studije pa ne najde zaslužka. Prikazal je na nekaterih zgledih žalostne slike o taki mladini, ki jo je pogoltnila ulica. Za to mladino se bo skušalo najti priliko, da se šola še naprej v raznih tečajih. Pray duhovna poglobitev jo naj odvde od strahot ulice in duhovnega razkrajanja. Poslanec Chalupa pa je pokazal na posledice gospodarske krize. Zaradi zmanjšanja življenjskih sredstev se opaža nagnjanje prebivalstva sistemu enega ali dveh otrok. Padec porodov je viden že v nekaterih razredih osnovnih šol. Državna uprava naj podvzame vse mere, da se zviša narodova plodnost.

Poslanec Apelt pa je zahteval vso pozornost vprašanju novih šolskih zgradb. Stoletje otroka zahteva higijenskih šolskih stavb. ČSR se tega dobro zaveda.

Pri gradnji šolskih stavb ne štedijo novcev. Pisec teh vrst je imel priliko, da si je ogledal šolske stavbe v več krajih v ČSR. Med najbolj impozantnimi stavbami je šolska palača v Hradcu Kralovem, ki so si jo ogledali svoj čas tudi člani UPZ na svoji prvi inozemski turneji. Nedavno otvorjena brnska juridična fakulteta v univerzitetnem centru pa je sploh višek, ki ga pozna šolsko stvarstvo.

Trenotno grade tudi v Pragi več stavb za učne namene.

Zdaj na jesen so zastavili lopate za temelje gimnazijskega poslopja v XII. okraju. Stavba bo dolga 82 m, široka 12,5 m in trinadstropna. Telovadnica pa bo v posebni stavbi d = 25 m, š = 11 m. Mimo raznih dvoran za risalnice, fizikalno dvorano, dvorano za pev-

Lojze Zupanc:

Učitelj Čičigoj v nebesih...

V letu Gospodovem 1935., devetnajsti dan po prazniku Vernih duš, je učitelj Čičigoj prišel med krilatce. Tam so ležali pod drevnim ljudje in dremali. Op je pa že takšne baže neobidigateba, da se mu brez dela ni dalo postopati nad zvezdami, zato je — lepo tablo našlonil na samotno drevo in nič koliko učencev je imel. Še sveti Peter, ki je posedal na pragu, je vzel na stara leta knjigo v roke. Nekaj dremajočih je pa seveda še zmerom ostalo pod drevesi. — (Vencleslav Winkler.)

Ampak, tile dremajoči so bili šele pravi gadje! Pa kaj hočemo, svetemu Petru se je na stara leta zdelo primerno vzeti knjigo v roke, pa ni prav nič čudnega, če se je slepura, zmotil in odprl nebeske dveri tudi takim, ki tega niso zaslužili. Moj Bog, ko so se le-ti prebudili in zagledali pod drevesom uččega Čičigoja, so zagnali takšen strahovit krik, da je samemu Petru od strahu padla knjiga iz rok.

»Tfej, da te le sram ni, Čičigoj!« so zarjuli. »Kako si pa ti prišel semkaj, a?« Čičigoj pa, revše cagavo, je zajokal: »Tak lepo vas prosim, ljubi tovariši moji, vsaj vi mi dajte tukaj v miru splepniti. Lejte, v vica me niso marali, iz pekla so me hudiči nagnali, i kam naj pa grem, ko me pa na zemlji tudi ne marajo?«

Pa je vstal največji med njimi, bil je pravi silak, ki mu Čičigoj niti do ramen ni segel, in božjastno zakričal:

»Tak tako se prenevedaš? Lepa reč. Kje si se pa potikal od 26. marca 1931. leta, a? Mar misliš, da niso segli od zemlje glasovi le-sem ter nam sporočili, da si tisti dan poslednjič čivknil v nekem listu, potlej pa umrl!«

»Pa je tako tudi prav,« je primeknil drugi. »O, tudi k nam v nebesa pošiljajo tisti časopis, kjer je bil takrat objavljen tvoj dnevnik in pa tvojja korespondenca, ja. Viš, pa si se zameril nekaterim, ko si v mottu tistega dnevnika zapisal vrstice: Nekateri učitelji imajo komaj par ur službe na dan. Pridni učitelji so redke izjeme! — Ali se tako piše o nas? Ti seme ti, neveljavo! Viš, prav privoščili smo ti takrat, ko si jo dobil po glavi, da si umrl, pa da nisi nič več mogel objavljati tistih onegavih dnevnikov in pisem od tam gori nekje, kjer se je rodil Krpan, kot si sam napisal, pa še podoben lari-fari.«

Pa je vstal tretji in očital: »Tfej, da te le sram ni, učitelj Čičigoj. Cela štiri leta si se potepal od zemlje k viciam, od vic v peklo, iz pekla pa k nam. Ali se to potepanje spodobi za človeka, ki bi moral biti drugim v lep zgled? Pa to še ni vse. Še druge čedne stvari smo slišali o tebi. Mesto da bi dal po svoji smrti zemljanom mir in počival v miru, si izmisliš, šleva široko ustna, in od časa do časa pošiljaš kakšno pismo na zemljo v cajtenge in razburjaš duhove. Pa kot že rečeno. Tiste cajtenge čitamo tudi mi in tako smo zvedeli za vso tvojo grehoto.«

In četrty je vstal, se pretegnil, ter mu pričel naštevati zločine:

»Nehvaležnost črna. Nisi se zadovoljil, da si mirno umrl in da smo ti napisali spodoben parté, nak, šel si, mrcina, in se vsedel za čisto nov kateder in se vstopil pred čisto novo tablo, potlej pa se še upaš trkati na grešna prsa, da si vse te dobrine dobil po nekakšnem razpisu.«

»Jojhata,« je zavekal Čičigoj, »to pa že ni res, kar mi očitaš. Opravljajo me tisti, ki so ti to povedali. Kateder, o katerem govoriš, je bil takrat šele v delu in nove table tudi še ni bilo. Tisti, ki so to delo naročili, niso imeli penezev za mojstre, jaz sem jih v loteriji zadel, plačati sem potlej imel s čim, in jih privlekel v zapuščene in dotlej pozabljene hribe. Pa, ali sem zaslužil od vas te očitke, če sem bil izvoljen med izbranci kaj?«

»Boš precěj tiho!« mu je oni presekal besedo. »Kaj boš onegavil. Čitali smo, vseeno kje, pa konec. Pa to še ni vse. Greš in delaš zmedo, ko pošiljaš v cajtenge pošto, opisuješ banalno o razbojniških napadih na šole in farovže in delaš s tem reklamno za časopise, ki takšne banalnosti objavljajo. No, pa te je lepo oni dan počesal fisti, ki je tvojo pošto primerjal s pobeljenimi grobovi! Pa saj jo je tudi ubral na pravem mestu, viš, ko je vedel, da si že pred štirimi leti umrl. Le ti tega nočes vedeti in kar naprej, pa ne da bi te kdo kaj vprašal, rogoviliš in nam delaš sramoto.«

Strašno se je učitelj Čičigoj bal teh očitkov. Hlače so se mu pričele tako tresti, da si jih je moral za sedem lukenj pritegniti na opasač. Pa kar tako se tudi ni dal stisniti za lepo nebesko tablo. Glas se mu je ihtel kar

tresel, da še spregovoriti ni mogel, zato je s kredo napisal na tablo tole:

»Počemu bi me tako zmerjali! Krivični ste mi, pa če bi dušo imel, pokazal vam bi jo bil, da je čista in nedolžna. Bog oča pa mi jo je že pred štirimi leti, ko sem bil umrl, vzel, zato tega ne morem. Pa saj vem, kaj hočete. Posebno ti, ki si mi nove table in novega katedra nevoščljiv, bi se nemara rad, spovrnil nazaj v isti kraj, kjer si še nekoliko tudi ti brisal staro tablo in sedel še za stari in črvivim katedrom. Nak, Malo se menim, če grmite name, saj je še tisti onegavi Francé prešerno zavil, ko je pribil:

Naj misli, kogar bi puščice te zadele, da na visoki vrh lete iz neba strele.

No, po vsem tem pa bo nemara že res, da sem na vse vaše grmenje in streljanje v prazno še ponosen. Mislite da me črnite, mi pa kadite, haha! Sploh pa sem zadovoljen, če me le mladina mara. Oni dan se je namreč v tistem onegavem časopisu, ki mi ga rađi mojih pošt očitate, izrekla, da bo sama narisala prizor k mojemu piscu, kako Turki vlečejo zvonove svete Magdalene v Kolpo. Zvon sem jaz, Turki bi pa vi radi bili, pa v nebesih jim ni mesta, haha!«

To jim je bilo pa že preveč. Da bi se še norčeval iz njih, nak! Planili so nanj, ga podrli na tla, pograbili tablo poleg nebeskega drevesa in ga z njo našeškali. Tisti, ki je bil šivavec med njimi, pa je priskočil z iglo in nitjo, da bi mu zašil usta...

Zahvaljen bodi nebeski Bog. Mednje je planil sam sveti Peter in komaj se mu je posrečilo, da je preprečil to nakaz.

ske namene, bodo v poslopju tudi tri delavnice, 5 kabinetov in 5 sob za razne zbirke. V poslopju bodo tudi 3 stanovanja. Zadaž za stavbo bo lastni botanični vrt, šetališče za di-jake, igrišče (30 × 55) ravnatelj pa bo imel tudi lasten vrt. Stavba bo stala 4 in pol mi-liona KČ.

Pripravljajo pa tudi zgraditev realne gimnazije v Pragi v XIX okraju. Znesek 5 mili-

jonov KČ je že odobren. Trenotno pa razpravljajo merodajni čimtelji o projektu poslopja za realno gimnazijo v praškem predmestju Nusle, ki bo veljajo 4 milijone KČ.

Tako torej Čehoslovaki ne pozabijo na svoje šolstvo niti v najbolj črnih dneh svetovne krize.

Vsem nam so lahko za zgled! -nč-

Splošne vesti

ZASTOPNIKI JUU PRI KRALJEVSKEM NAMESTNISTVU

Pred kratkim je naslovilo učiteljsko udruženje na kraljevsko namestništvo predstavko, ki obravnava prosvetna personalna in stanovska vprašanja. V zvezi s to predstavko je sprejel v torek 26. t. m. ob 11. uri v imenu kraljevskega namestništva g. dr. Ivo Perović zastopnike Jugoslovanskega učiteljskega udruženja in sicer predsednika tov. Ivana Dimnika in oba podpredsednika tov. Todor Dimitrijevića in Dorda Mirkova. Kraljevski namestnik g. Ivo Perović je pazljivo in z zanimanjem poslušal izvajanja učiteljskih predstavnikov in ostal pol ure z njimi v razgovoru.

— Pomembna slovesnost. V nedeljo dne 1. decembra t. l. ob 16. uri bo v Učiteljskem domu v Ljubljani slovesno odkritje spominskih plošč, posvečenih blagopokojnemu Viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju in velikemu dobrotniku Nj. Vel. kralju Petru II. ter drugim dobrotnikom Učit. doma. P. n. učiteljsko zlasti združnike Učit. doma iz Ljubljane in bližnje okolice prosimo, da se te slovesnosti udeležijo.

POSTENEMU SLOVENSKEMU UCITELJSTVU

»Kmetski list« št. 45 od 20. novem. 1935. prinaša pod tem naslovom naslednje vrstice:

Na slovensko učiteljsko so se spravili nekateri modrijani iz Jugoslovanske tiskarne. Gonijo ga kar po svetu kakor nadležnega be-rača.

Kako morejo zagovarjati ti krogi tako pisanje pred svojo vestjo, naj povedo slovenski javnosti in zlasti slovenskemu učiteljs-tvu sami. Mi samo ugotavljamo, da sloven-ski učitelj za svoje nesebično, požrtvovalno in pošteno narodno delo ni zaslužil in ne za-sluzi takih klobut. Ne rečemo, da tudi v učiteljskemu stanu ni izjem (in v katerem stanju jih ni?), trdimo pa, da v splošnem učitelj mnogo, zelo mnogo store za povzdigo sploš-nega kulturnega in gospodarskega stanja na-še vasi s šolskim in izvenšolskim delom. Svo-je težavno poslanstvo opravlja prav pogosto ob najneugodnejših pogojih. Zato zaslužijo kot pionirji naše prosvete naše spoštovanje, priznanje in pomoč, ne pa natolcevjanja in preganjanja.

Kot odgovor na vse nelepe izpade kliče-mo učiteljsko, naj se s tem večjo vnemo oklene podeželja in dela zanj. Plačilo, ki mu ga bo dal narod mimo političnih demagogov in brez njih, mu ne bo izostalo. Naš narod je veren in pozna besede: »Dobro pastir po-zna svoje ovce in one poznao njega.« Uči-telj, ki bo delal z narodom, bo v narodu vedno našel zaslonbo in razumevanje, pa tu-di dovolj opore v najhujših dneh!

Naša gospodarska organizacija

UCITELJSKA TISKARNA VAS ČAKA.

Granitna trdnjava našega stanu je in mo-ra biti tudi v bodoče Učiteljska tiskarna. Ponosno lahko zre vsak naš tovariš in naša tovarišica na to ime, ki javno izpričuje nje-govo moč jo krepi in ga (jo) samozavestno vo-di v boljšo bodočnost. Kako sramotno pa se sliši, da je ta naša najvažnejša zadruga zgra-jena na temelju imen nekaj desetih učiteljev (-ic) — združnikov (-ic), ko je vendar sloven-skega učiteljskega okrog 4000.

»Učiteljska tiskarna« ima poleg moderno urejenega tiskarniškega aparata še svojo knji-garno s podružnico v Mariboru, lastno zalogo šolskih zvezkov, knjigovoznico in v državi edinstveno izdelovalnico svetlobno občutljive-ga papirja za kopiranje načrtov.

Tiskarna je bila ustanovljena leta 1906. Svojo glavno oporo ima v stanu, ki ji daje združniško osnovo in ime, predvsem seveda pa kot redno plačljiv kupec in kupni posredo-valec njenih izdelkov.

Skrb vsakega posameznika naj bo, da bo vsaj v bodoče nosila ta naša vodilna zadruga s ponosom in upravičeno ime »učiteljska«. Za-družniško delež, ki se obrestuje, znaša 250 Din in je lahko plačljiv v 10 zaporednih obrokih. Vsak združnik ima tudi ugodnosti pri nakupu in naročilu blaga za svojo lastno upora-bo v vseh njenih oddelkih. Izkazati se mora le z združno knjižico.

Tovariši in tovarišice! Poslužite se teh ugodnosti in dajte tiskarni kamen — svoje učiteljsko ime! Prijavite se pri svojem društvenem gospodarskem odseku, ki vam bo pre-skrbel vse potrebno pri zadrugi sami ali s po-sredovanjem sekcije.

Vsak učitelj, vsaka učiteljica bodi združ-nik Učiteljske tiskarne!

—g Članom Učit. samopomoči. V tem me-secu so umrli štirje člani (361. do 364. smrtni primer) in sicer: Plhak Marija, Zolja vas, Rainer Jožef, Zg. Poljskava, Marinič Julka Sv. Urban in Hafner Angela, Šmartno pri Kranju. Vse posmrtnine so izplačane (čež 50.000 Din). Posamezni član nakaže 21 Din, zakonski pari 41 Din. Prosimo, da nam nakažete te zneske

— Živahen odmev in odobravanje mari-borske javnosti je deležen odločen nastop ma-rihorskega občinskega sveta, ki se je izrekel proti znižanju prejemkov mestnih nastavljen-cev. Na slično stališče, kakor mariborsko me-sto, se je postavil sedaj tudi Zagreb, ki prav tako brani svojo avtonomijo ter je nastopil proti znižanju nameštčenjskih plač.

— Sekcija Pomladka Jadranske straže v Ljubljani prosi p. n. šolska upraviteljsva in poverjenišva PJS, ki še niso likvidirala ak-cije z brošuro »Kralj odhaja«, naj blagovolijo zneske nujno poravnati oz. nerazpečane bro-šure vrniti! Ves čisti dobiček te akcije gre izključno v »Mladinski sklad Viteškega kra-lja Aleksandra I. Zedinitelja za PJS v Drav-ski banovini«, t. j. za dom ob Jadrano in za podporo ob izletih na naše morje.

— Otroško gledališče v Zagrebu Po vzorcu ostalih evropskih velemest si je tudi Zagreb osnoval otroško gledališče. Znana so nam taka gledališča, ki jih imajo na Dunaju, Berlinu in še nekaterih drugih mestih v Nem-čiji, v Franciji, Angliji in Rusiji. Tudi v Za-grebu so že večkrat poskušali z osnovanjem takega gledališča, a dasiravno je ostalo več poizkusov neuspešnih, je vendar Zveza dru-štev »Šola in dom« sedaj uspela, pridobila potrebna materialna sredstva za vzdrževanje otroškega gledališča. — Da bo ustanova uspevala in tudi pravilno vodena je garancija v tem, da jo vodijo poleg igralcev tudi učitelji. — Prva predstava pod naslovom »Emil in de-tektiv« bo 3. decembra v Malem gledališču. Pri predstavah bodo nastopali izključno otro-ci. — Namen Mladinskega gledališča je, predvsem vzgajiti dobre igralske talente med našo mladino to je omogočiti igralsko na-darjenim otrokom, da pokažejo brez vsakega pretiravanja svoje igralske zmožnosti na odru, obenem pa nuditi otrokom nekaj ugodnih in zabavnih ur v gledališču, da se jih odvrne od raznih slabih vplivov ulice. — Mladinsko gledališče bo imelo tudi svoj baletni zbor in pozneje tudi svojo opero. — V Jugoslaviji je to prvi poskus osnivanja stalnega otroškega gledališča in je razumljivo tudi zanimanje za uspeh te ustanove veliko.

KUPIMO

Cankarjeve, Jurčičeve, Tavčarjeve, Fin-žgarjeve spise in spise drugih slovenskih pripovednikov — tudi posamezne zvez-ke. Ponudbe prosimo na »Učiteljski dom« v Mariboru.

— Tvrdba A. & E. SKABERNE v Ljub-ljani nam sporoča, da kljub znižanju uradni-skih plač še nadalje omogoča nabavo kvali-tetnega blaga (plašče, kostume, obleke) in je v to svrhu podaljšala obroke do 7 mesecev.

Interesentj naj pošljejo po vzorce čim-prej, ker velja ta objava za naročila dospela le do Božiča 1935.

takoj v prvih dneh decembra t. l. — Zdu-žujte se v skupine in nakazujte članske pri-spevke skupno na eni položnici. Prihranek je vam v prid! — Zamudniki poravnajte v de-cembru vse zaostanke. Novo leto naj nim-a madežev na sebi.

Mladinska matica

—mm Uradne ure tajništva Mladinske matice so dnevno od 16. do 18. ure.

—mm S šol, ki imajo nad 70 naročnikov na »Naš rod«, dobiva uprava večkrat rekla-macije, češ, da so dobile samo 70 številč. To se dogaja vsled tega, ker ne moremo pošiljati več kot po 70 številč skupaj v enem zavoju in moramo ostale izvode poslati v drugem zavitku. Večasih se tak zavoj na pošti zakasni za en dan.

Pri reklamacijah mora plačevati uprava mnogokrat kazni, zato so naprošeni cenj, po-verjeniki, da frankirajo tudi reklamacije, ker niso več poštnine proste.

—mm Grda anonimna ovadba proti »Na-šemu rodu« ni imela takega uspeha kot so si ga želeli oni, ki v skritem rovarijo zoper Mladinsko matico ampak baš nasprotno. Ured-ništvu je dobilo mnogo dopisov, kjer razni pisatelji pedagogi in kulturni delavci ogorče-no obsojajo rovarjenje zoper našo mladinsko založbo. Najbolje pa je odgovorilo učiteljsvo s tem, da je poslalo na tisoče dodatnih naro-čil. Prva številka se je morala dvakrat ponat-isniti in je izšla v nakladi od 21.000 izvo-dov, kar pomeni, da smo kljub krizi obdržali približno isto število kot lani.

Za Miklavža dobite vse knjige M. M. razen letošnjih publikacij z 25 do 50% popu-stom. Oglejte si cene v zadnji številki »Učit. tovarišev«.

—mm Revne otroke lahko razveselite za Miklavža tudi s posameznimi številkami »Na-šega roda« prejšnjih letnikov, ki jih lahko do-bite po 20 par.

—mm V izredni fini izdaji izide v Aka-demski založbi zbirka pesmi Karla Široka »Kapelica«. Religiozni motivi so to, ki se pre-pletajo z nacionalnimi. Iz nje odseva velika

ljubezen do naših bratov, ki trpijo onstran mej.

Zbirka izide v dvobarvnem tisku z ročno barvano naslovno risbo. Cena lepo vezani knjigi je 30 Din. Naši naročniki jo lahko do-bijo tudi pri naši upravi.

—mm Roditeljski list, ki izhaja v Beogra-du, je prinesel v svoji 2. štef. prevod »Majka i deca u Koreji« iz zadnjih »Kresnic«.

Šolski radio

—r V soboto 30. novembra bo oddajala I. dekliska narodna šola v Ljubljani ob 11. uri proslavo našega državnega praznika »Učed-njenja«, ne pa ob 9. uri kakor je bilo javljeno prvotno.

X. teden. V torek 3. decembra bo pre-daval g. dr. Pretnar Josip: »Kaj mora vedeti mladina o našem obrtniku«. K temu predav-anju je podal sledeče misli: V naši javnosti prevladuje mnenje, da je obrtniški stan neke vrste stalež drugega reda. Zato bo predavatelj skušal dokazati, da je tako naziranje pogrešno in se s takim omalovaževanjem dela ve-lika krivica našemu obrtniškiemu stanu. Opi-sal bo na kratko, kako je obrt nastala in ka-ko se je razvijala. Dalje kako veliko vlogo je igralo obrtništvo v prešlih stoletjih, kaj je ustvarilo s svojim umetnim ročnim in umstvenim delom in kako veliki možje so izšli iz njegovih vrst. Povedal bo tudi, kolike važnos-ti je obrt za našo mladino in zlasti za njeno bodočo eksistenco, da bo mladina videla ka-ko trdo, pošteno in častno je obrtniško delo in kako pametno in koristno je, ako se ne zanima samo za tako učenje, ki jo vodi po-zneje v razne pisarniške službe, temveč tudi za tako, ki ji daje možnost svobodnega poleta in lepe bodočnosti, ako svoje življenje vzame resno ter se ne straši nobenega truda in dela. II.—III.

V petek 6. decembra bo govorila ga. Po-lonca Juvanova »Na Miklavžev dan«. Razpo-red:

1. Njen pogovor s šolarji.
2. Njen pogovor z Miklavžem. I.—III.

V decembru bodo še naslednje oddaje: **Torek 10. decembra:** Ob 60letnici naše šole; izvaja II. deška narodna šola na Grabnu v Ljubljani. I.—III.

Petek 13. decembra: Abesinija; g. dr. Re-ya Oskar. II.—III.

Torek 17. decembra: Ljubimo svojo zem-ljo! G. Bojc Etnin. II.—III.

Petek 20. decembra: Božična igra; spisal g. Vombergar Joža. I.—III.

Stanovska organizacija JUU iz društev:

Vabila

— SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA - VZHODNI DEL bo imelo svoje redno zbo-rovanje dne 7. decembra 1935 ob 9. uri v zbor-nici mestnega magistrata v Ljubljani.

Predava tovariš Hreščak, o zanimivi pe-dagoški temi. Radi tega poziva odbor vse člane, da se tega zborovanja zanesljivo ude-leže. — Člane pedagoškega in stanovsko-po-litičnega odseka vabimo, da pridejo pol ure prej.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO V LI-TIJI bo zborovalo v soboto 14. decembra t. l. ob 9. uri v Ljubljani pri Mikliču. Dnevni red: 1. Esperanto v praksi. Predavanje tov. Petra Golobčiča iz Primskovega. 2. Poročila odbor-nikov. 3. Došli dopisi. 4. Katere delovne od-seke naj osnujemo v našem društvu (v zvezi z okrožnico vsem odbornikom). 5. Slučajnosti. Odbor.

— SRESKO UCITELJSKO DRUŠTVO MARIBOR LEVI BREG bo zborovalo v so-boto 7. decembra t. l. ob pol 10. uri predp. v Narodnem domu v Mariboru. Razen običajnih točk je na sporedu ponovno razpravljanje o društvenem proračunu za l. 1935/36 ter poro-čilo tov. predsednika »Pedagoško didaktični beležki izza šolskega pregleda 1934/35 — s posebnim ozirom na vaško in obmejno šol-stvo«. Eno uro poprej t. j. ob pol 9. uri imata sejo upravni in nadzorni odbor, kojih člani-ce naj bodo točno ob uri in polnoštevilno na mestu. Prečitajmo ponovno uvodni članek »O pomenu in namenu organizacije« (»Učit. to-variš« z dne 31. 10. 1935), prečitajmo posebej še zadnji odstavek in tako prejšnji v ne-okrnjeni stanovski zavesti in veri, da smo na pravi poti, pridimo točno in polnoštevilno na zborovanje, da si medsebojno potožimo, po-hvalimo, potolažimo in pobodimo za novo, dobrobitu naše mladine, stanu in domovine žrtvovano delovno vztrajnost!

— JUU — SRESKO DRUŠTVO V ŠKO-FJI LOKI bo zborovalo v soboto dne 7. de-cembra t. l. ob 8. uri v deški narodni šoli v Škofji Loki s sledečim dnevnikom redom: 1. Otvoritev. 2. Predavanje »Loško gospodstvo« gospod prof. dr. Pavel Blaznik. 3. Situacijsko poročilo (tov. Debeljak V.). 4. Poročilo gos-podarskega odseka (tov. J. Kokalj). 5. Skle-pane o članarini. 6. Tajniško poročilo. 7. Predlogi in slučajnosti.

— JUU SRESKO DRUŠTVO U SISKU. Gospodinu Ivanu Dimniku, predsedniku Jug. učitelj. udruženja in Metodu Kumelju, tajniku sekcije Jugosl. učitelj. udruženja za Dravsku banovino. Ljubljana. U pravednoj borbi protiv smanjenja činovničkih prinaldežnosti i akciji koju ste po-duzeli sa ostalim pretstavnicima činovničkih udruženja, mi se s Vama nepokoleblivo soli-darišemo i želimo Vam svaki uspeh i napre-dak. I ako ste zbog toga momentano došli i na optuženički klupu, to još više otkriva vri-jednost vaše požrtvovnosti za dobro svijui nas u borbi za nasušni hleb današnjice. Živeli naši hrabri pretstavnici i zatočnici pravde!

Uz drugarski pozdrav. Predsednik Mih. Telišman I. r.

— JUU SRESKO DRUŠTVO U SISKU. Gospodinu Ivanu Dimniku, predsedniku Jug. učitelj. udruženja in Metodu Kumelju, tajniku sekcije Jugosl. učitelj. udruženja za Dravsku banovino. Ljubljana.

— JUU SRESKO DRUŠTVO V KAM-NIKU bo imelo zborovanje v ponedeljek, dne 9. decembra 1935. V Domžalah po sledečem redu: 1. Situacijsko poročilo — član seke. uprave v Ljubljani. — 2. Predavanje — Uči-telj-fotograf — tov. Mrak. — 3. Slučajno-sti. — Začetek točno ob pol 10. uri. Odbor.

— JUU SRESKO DRUŠTVO V CELJU bo zborovalo v sredo 4. decembra s pričetkom ob 9. uri dopoldne na mestni deški na-rodni šoli v Celju. Obravnavale se bodo aktu-alne stanovske in društvene zadeve. Na dnevnem redu je tudi referat tov. predsednika o naših šolskih knjigah. K polnoštevilni ude-ležbi vabi Odbor.

— JUU SRESKO DRUŠTVO DOL. LEN-DAVA bo zborovalo 7. decembra v Dol. Len-davi v risalnici meščanske šole s pričetkom ob 10. uri dopoldne. Na dnevnem redu je predavanje tov. Križmana o podrobnih učnih načrtih, a tov. Ravbar pa bo predaval o za-družnem gospodarstvu naših učit. ustanov. Poleg tega se bodo obravnavale še druge važne stanovske zadeve. Na zborovanje so vabljene tudi tovariši novinci, ki se mislijo organizi-rati. Ob 9.30 ima odbor kratko sejo. Tov. za-mudniki se opozorjajo, da poravnajo svojo članarino in izpolnijo obljube na zadnjem zborovanju v Dobrovniku. Odbor.

— JUU SRESKO DRUŠTVO LJUBLJA-NA OKOLICA — ZAH. DEL bo zborovalo dne 7. decembra 1935 ob 8.30 v telovadnici narodne šole na Grabnu v Ljubljani. Odbor.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO ZU-ZEMBERK bo zborovalo dne 9. nov. 1935 v Žuzemberku ob številni udeležbi. Po otvoritvi in pozdravih je tov. pred-sednik orisal položaj v organizaciji, kar so sprejeli zborovalci z odobravanjem v vednost. Takoj nato je predaval tov. Cvar z Dvora o zgodovinskem pouku na osnovni šoli. Po-dal je mnogo dragocenih misli za preosnovo tega važnega predmeta. Nato je podal tov. Kopriva zanimivo po-ročilo o anketi za sestavo šol. čitank, katere član je bil tudi on. Obrazložil je smernice, katerih naj bi se izvoljeni redaksijski odbor držal pri rešitvi tega za vse šolstvo prevaž-nega problema ter prosil vse učiteljsvo za sodelovanje. V ta namen se je sestavil pose-ben odbor v društvu, ki bo v svojem okolišu nabiral primerne prispevke. V tem odboru so tovariši: Kopriva, Dekval, Japelj, Korečan in Hrovatova. Poročila društvenih funkcionarjev tajni-ce in blagajničarke so bila sprejeta z odobra-vanjem in izrečena je bila zaupnica upravne-mu odboru. Članarina za tekoče poslovno leto osta-ne ista 16 Din mesečno. Na publikacije Mlad. Matice naj se na-roči vsaj vsaka šola. Prihodnje zborovanje bo meseca decem-bra z referatom tov. Perka iz Ambrusa in tov. Slaparjeve iz Ajdovca. Fr. Mervar, preds. R. Hrovatova, tajnica.

— JUU SRESKO DRUŠTVO V PTUJUJ bo zborovalo v soboto, dne 7. decembra ob pol 10. uri v »Prosvetni dvoran« Mladjke. — Dnevni red: 1. Situacijsko poročilo. 2. Zgo-dovina po skicah, predava tov. Jančič lvc. 3. Krvna zadruga kot vzgojna zajednica — predava tov. Jurancič Josip. Odbor.

— JUU SRESKO DRUŠTVO V LJUTO-MERU bo zborovalo v soboto 7. decembra v Slatini Radencih z začetkom ob 10. uri. Poleg običajnih točk je na programu gospodarsko predavanje o Učiteljski tiskarni in razgovor o razmerah v organizaciji. Odbor.

— JUU SRESKO DRUŠTVO KRŠKO vabi svoje članstvo na prvo letošnje zborova-nje, ki se bo vršilo v soboto dne 7. decembra t. l. ob 10. uri v Krškem s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo predsed. namestnika. 2. Poročilo o ban. in glavni skupščini. 3. Poro-čilo društvenih funkcionarjev. 4. Članarina in proračun za leto 1935-36. 5. Slučajnosti. — Po-zivamo članstvo, da se zborovanja radi važ-nosti gotovo in točno udeležijo. Vršilo se bo v narodni šoli. Istotam se bo vršila takoj po prihodu vlaka odborova seja, zato prosimo vse odbornike, da se seje in zborovanja sigurno udeleže. — Naprošamo cenjeno članstvo, da poravna zaostalo članarino in to po možnosti čim prej, ker sicer tudi društvo ne more iz-polnjevati obveznosti napram sekciji. — Opo-zarjamo članstvo, da posebnih vabil radi pre-velikih stroškov ne bomo razpošiljali! Odbor.

— JUU SRESKO DRUŠTVO V MUR. SOBOTI bo imelo svoje zborovanje dne 7. de-cembra 1935 ob pol 10. uri v Sokolskem domu v Mur. Soboti. — Istotam se vrši ob 9. uri seja upravnega odbora. — Nečlani, ki ne pri-stopijo k društvu, naj se zborovanja ne ude-ležejejo. Odbor.

— JUU SRESKO DRUŠTVO PRI SV. LENARTU V SLOV. GRICAH bo zboro-valo v soboto dne 7. decembra 1935 ob 9. uri v narodni šoli pri Sv. Lenartu v Slov. goricah. Na sporedu je poleg običajnih društvenih za-dev gospodarsko predavanje o Učiteljski tis-karni ter zanimivo predavanje strokovnjaka g. Robnika iz Maribora o ročnem delu. Radi tega vsi na zborovanje! Odbor.

— JUU SRESKO DRUŠTVO V CELJU bo zborovalo v sredo 4. decembra s pričetkom ob 9. uri dopoldne na mestni deški na-rodni šoli v Celju. Obravnavale se bodo aktu-alne stanovske in društvene zadeve. Na dnevnem redu je tudi referat tov. predsednika o naših šolskih knjigah. K polnoštevilni ude-ležbi vabi Odbor.

— JUU SRESKO DRUŠTVO DOL. LEN-DAVA bo zborovalo 7. decembra v Dol. Len-davi v risalnici meščanske šole s pričetkom ob 10. uri dopoldne. Na dnevnem redu je predavanje tov. Križmana o podrobnih učnih načrtih, a tov. Ravbar pa bo predaval o za-družnem gospodarstvu naših učit. ustanov. Poleg tega se bodo obravnavale še druge važne stanovske zadeve. Na zborovanje so vabljene tudi tovariši novinci, ki se mislijo organizi-rati. Ob 9.30 ima odbor kratko sejo. Tov. za-mudniki se opozorjajo, da poravnajo svojo članarino in izpolnijo obljube na zadnjem zborovanju v Dobrovniku. Odbor.

— JUU SRESKO DRUŠTVO LJUBLJA-NA OKOLICA — ZAH. DEL bo zborovalo dne 7. decembra 1935 ob 8.30 v telovadnici narodne šole na Grabnu v Ljubljani. Odbor.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO ZU-ZEMBERK bo zborovalo dne 9. nov. 1935 v Žuzemberku ob številni udeležbi.

Po otvoritvi in pozdravih je tov. pred-sednik orisal položaj v organizaciji, kar so sprejeli zborovalci z odobravanjem v vednost.

Takoj nato je predaval tov. Cvar z Dvora o zgodovinskem pouku na osnovni šoli. Po-dal je mnogo dragocenih misli za preosnovo tega važnega predmeta.

Nato je podal tov. Kopriva zanimivo po-ročilo o anketi za sestavo šol. čitank, katere član je bil tudi on. Obrazložil je smernice, katerih naj bi se izvoljeni redaksijski odbor držal pri rešitvi tega za vse šolstvo prevaž-nega problema ter prosil vse učiteljsvo za sodelovanje. V ta namen se je sestavil pose-ben odbor v društvu, ki bo v svojem okolišu nabiral primerne prispevke. V tem odboru so tovariši: Kopriva, Dekval, Japelj, Korečan in Hrovatova.

Poročila društvenih funkcionarjev tajni-ce in blagajničarke so bila sprejeta z odobra-vanjem in izrečena je bila zaupnica upravne-mu odboru.

Članarina za tekoče poslovno leto osta-ne ista 16 Din mesečno.

Na publikacije Mlad. Matice naj se na-roči vsaj vsaka šola.

Prihodnje zborovanje bo meseca decem-bra z referatom tov. Perka iz Ambrusa in tov. Slaparjeve iz Ajdovca.

Fr. Mervar, preds. R. Hrovatova, tajnica.

— JUU SRESKO DRUŠTVO U SISKU. Gospodinu Ivanu Dimniku, predsedniku Jug. učitelj. udruženja in Metodu Kumelju, tajniku sekcije Jugosl. učitelj. udruženja za Dravsku banovino. Ljubljana.

U pravednoj borbi protiv smanjenja činovničkih prinaldežnosti i akciji koju ste po-duzeli sa ostalim pretstavnicima činovničkih udruženja, mi se s Vama nepokoleblivo soli-darišemo i želimo Vam svaki uspeh i napre-dak. I ako ste zbog toga momentano došli i na optuženički klupu, to još više otkriva vri-jednost vaše požrtvovnosti za dobro svijui nas u borbi za nasušni hleb današnjice. Živeli naši hrabri pretstavnici i zatočnici pravde!

Uz drugarski pozdrav. Predsednik Mih. Telišman I. r.

— JUU SRESKO DRUŠTVO PTUJ je zborovalo ob enem z občnim zborom, 5. okt. t. l. Uvodoma se predsednik spominja Vi-teškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja, že-leč, naj bi se njegova mučeniška kri izpre-menila v mleko, ki bi uspešno in večno hra-nilo vse tri brate v naši državi; Nj. Vel. kraj Peter II. bo nadaljeval pota svojega ve-likega očeta. Navzoči izrazijo slavo in prisr-čen vzklik obema kraljema.

Situacijsko poročilo: Potrebno je med-sebojno zblížanje članstva in močna enotna stanovska organizacija, ki nas bo varovala eventualnih bodočih neprilik ter se borila v prid šoli in za naše pravice. V istem duhu sta potekali tudi letošnji skupščini z uspešnim delom. Izpremembe v odboru so izpopolnje-ne z namestniki. Izstopivši dolgoletni, zasluž-ni, požrtvovalni in idealni tajnici izrazi pred-sednik najiskrenejšo zahvalo, društvo pa jo predlaga za častno članico.

Tovariš Jurančič poda zelo zadovoljivo poročilo, nekako psihološko analizo obeh skupščin. Organizacija in delo je na višku, naj bi se le administracije pocenile. Važno je svobodno in zdravo izražanje delegatov, pred-njajčijo naj stanovski sklepi, šolske razmere se bodo izboljšale šele z dvigom življenjskega standarda našega naroda, zanj je potrebno naše skupno delo, ki ga strankarstvo ne sme motiti. Članstvo naj pove kaj od organiza-cije hoče in naj ji daje nasvete.

V živahno debato o delu in gmotnih pri-likah ter o stanovskih listih so posegali tova-riši: sres. šol. nadz. Sterk, Šestan, Zupancič, Predan, Jurančič, Šveiger, Majcen, Jarc, Bre-gant in drugi.

Članarina se je določila na 17 Din, za po-ročene učiteljice 8 Din.

Občni zbor je potekel stvarno in naglo ob običajnih poročilih. Posebni sklepi: Pre-uredi se društvena knjižnica. Glede verskih vaj se naj upraviteljji sporazumejo z župnimi uradi. Sekcija naj izposluje preciziran pravil-nik o izvrševanju ver. vaj. Gotovi poslanci naj ne napadajo učiteljstva pavšalno, temveč naj navedejo konkretne primere.

Ob sklepu apelirata na članstvo sres. šol. nadz. Sterk in predsednik Šestan, da vo-dimo mirno, odkrito stanovsko politiko, da smo dobri, značajni in širokogrudni učitelji in tovariši, da postanemo prave uč. družine, v organizaciji in med učiteljstvom pa naj zavladajo najlepše in najboljše razmere. D. Šestan, predsednik. R. Jančič, tajnik.

O ZBOROVANJU ZAGREBSKEGA UČITELJSKEGA DRUŠTVA »JEDINSTVO«.

Pod naslovom »Bura na skupščini zagre-bačkih učitelja« pišejo sisačke »Hrvatske No-vine« od 16. nov. t. l. sledeče:

Zagrebsko učiteljsko društvo »Jedinstvo« je imelo 9. t. m. svoje zborovanje v poslojpu osnovne šole na Kaptolu. Zborovanje je bilo mestoma tako burno, da je moral intervenirati celo predstavnik policije g. Matic. Zborovanje je otvoril predsednik zagrebskega društva »Je-dinstvo« g. Milojević. Podani sta bili tajniško in blagajniško poročilo, a za tem je govoril g. Marinić, ki je naglasil, da bo deloval za slogo vsega učiteljstva v Savski banovini.

G. Gligorij Čikara je prosil za besedo, a mu je g. Milojević ni dal. G. Čikara je poudar-jal, da ima pravico govoriti, ker da se je vr-šila borba pet let med svetlobo in mrakom. Svetloba je opozicija a mrak je g. Milojević (nastane nemir in ropot). Govori o Logomer-cu, a se ga nič več ne sliši. Nekateri zahtevajo naj govori, drugi so proti in g. Milojević mu je odvzel besedo. Ko je prišlo na dnevni red glasovanje o poročilu, se je opazilo, da ima g. Milojević manjšino. Tedaj sta dvignila ro-ki glasujoč »za« g. Bogunović in Krajačić in šele tedaj je dobil Milojevićev odbor razreš-nico. Komaj se je nekoliko polegel prvi nemir in ropot, že je prišlo do novega, ko je g. Mi-lojević predlagal, da se g. Dimniku, predse-dniku JUU izglasuje nezaupnica in to zaradi tega ker je v preiskavi, ker se je boril za učiteljske pravice.

Čikara: O tej stvari se ne sme glasovati, ta stvar je pred sodiščem.

Glasovi: Ej, dokler je bil Logomerac pred sodiščem se je moglo...

Čikara: Dimnik ni obtožen za nečastna dejanja, nego se je boril za vse vas tu, a Lo-gomerac je bil obtožen zaradi »napastovanja« deklie... To je treba razlikovati.

Nastal je nov nemir in ropot, ki se je končno vendarle polegel. Sprejete so bile raz-ne resolucije, od katerih ena obsoja časopise, ki so iznesli razne stvari iz učiteljskih vrst, ker se s tem škoduje učiteljskemu stanu.

Čikara: Odstranite zlo iz svojih vrst, pa se ne bodo iznašale svinjarije v javnost. Tisk je regulativ celokupnega življenja. Protesti-ram proti sprejetju tega...

Ni pomagalo. Večina je to sprejela. Tekst resolucije, ki govori o tem, se tedaj ni mogel dobiti.

Zborovanje je bilo zaključeno ob 1.30 uri popoldne.

Konstatiramo torej, da je predlagal pred-sednik Milojević, da se izglasuje Dimniku ne-zaupnica, ker je v preiskavi, ker se je ob zni-žanju uradniških prejemkov boril za uradni-ske pravice. Ko bi imel priti predlog na glosa-vanje je vstal policijski agent in vprašal: »Ali je g. Dimnik obsojen, ali je stvar pred sodi-ščem?« Ko je prejel odgovor, da Dimnik še ni obsojen, tedaj je zastopnik policije izjavil, da se o tej stvari ne more glasovati, ker bi mogel g. Dimnik za to tožiti vas in mene. To-rej policija mora braniti predsednika učiteljskega udruženja pred njegovimi kolegi in to v primeru, ko brani njihove principe. Kam ste prišli!

Novosti na knjižnem trgu

—k Adam Milkovič: Potepuhi. Med naši učitelji je Milkovič eden najplodovitejših mladinskih pisateljev. Čeprav je še zelo mlad, je izdal že več knjig, od katerih se je posebno priljubila naši mladini povest »Medvedek Marček«. Višek je pa dosegel v »Barakah«, v socialni povesti iz življenja naših najbednejših. Ta povest je bila od Mladinske matice nagrajena in izide v rednih ali izrednih publikacijah prihodnje leto. »Potepuhi«, katere je Milkovič pravkar izdal v samozaložbi, sta dve živalski zgodbi, motiv, ki je pri Milkoviču precej priljubljen. Z »Medvedkom Marčekom« se ti dve stvari sicer ne dasta primerjati, vendar sta to dve prisrčni zgodbi, po katerih bo naša mladina segla z veseljem. Zanimivo, kako se zna pisatelj poglobiti v »duševnost« posameznih živali in kako raz-sveti tako njih instinkte, navade, žalost in ve-selje. Zrelejšega čitatelja motijo le pravljčni obdelano snov. »Potepuhi« so izšli v prav lepi izdaji z močnimi ilustracijami Nika Pirnata.

UČITELJSTVU OSNOVNIH ŠOL!

Izšel je prvi snopič srbsko hrvatskih narodnih pesmi v priročni zbirki »Klasična de-la«, ki jo izdaja Zveza društev »Šola in dom« v Ljubljani. S tem je izpolnjena vrzel, ki jo je učiteljstvo tako težko občutilo pri pouku srbsko hrvatskega jezika, zemljepijsja in zgo-dovine južnih delov naše države.

Ne samo za šolsko knjižnico, temveč po možnosti vsak učence naj bi imel ta zaklad narodnega bogastva.

Pri skupnem naročilu, daje še za vsakih deset plačanih izvodov enega povrhu za si-ro-mašne učence. Učitelj, ki poučuje srbohrva-ščino, dobi en izvod brezplačno.

Knjiga stane 8 Din in se naroča pri Zvezi društev »Šola in dom« v Ljubljani.

—k POVEST ŠIMNOV LIPE Kristine Hafnarjeve je na splošno željo izšla v posebni knjigi. Za Miklavža se bo dobila že v vseh knjigarnah, posebej pa se naroča v Knjigarni »Mirije« v Kranju. Za odraslo mladino je bo-gato ilustrirana in lepo opremljena knjiga go-tovo najlepše darilo.

—k Skupna nastava v teoriji in praksi. V očni, ki je izšla pod tem naslovom je ti-skarski škrat naredil tri bistvene napake, ka-tere prosimo, da popravite: V tretjem odstav-ku v 22 vrsti se mora glasiti — Kako malo vzgaja in ne ugaja šola. — V sedmem odstav-ku bi se moral v šesti vrsti glasiti stavek sledeče: »Verska, družabna, higienska, gos-podarska stran podeželja z njeno narodo in nje-nim delom...« V istem odstavku je nastal iz snovnega materializma — osnovni materializem.

FRAN IGLIČ

krojaški atelje za dame in gospode

LJUBLJANA
Pražakova ulica 10

Solidna moderna izdelava ter brez-hibno, strokovno dovršeno delo

Prinašamo

veliko izbiro blaga za
damske plašče in obleke

Na željo pošljemo vzorce
Velemanufaktura
A. & E. Skabernè
Ljubljana

Elegantni, praktični lahki čevlji, izdelani iz najboljšega materijala.

„Diplomatke“ čevlji v katerih boste imeli vedno tople noge.

Bata

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 60 par. Najmanjši znesek Din 5.-

FR. P. ZAJEC
izprašan optik
Ljubljana, Stari trg 9

priporoča: naočnike, škčipalnice, barometre, toplomere, risalno orodje, mikroskope, foto-sparate itd. Velika zaloga raznih ur, zlatnine in srebrnine. Ceniki brezplačno.

UČITELJICA

šestrazrednice v Zavrču pri Ptujju želi zamenjavo. Življenje poceni. Do železnice 5 km. Ponudbe na »Učiteljskega tova-riša« pod »Zamenjava«.

Učiteljeva osebnost naj se zrcali predvsem v pravilnem razumevanju borbe za pravice lastnega stanu

Po tovarniških cenah Vam nudi v krasni izbiri

TOVARNIŠKA
ZALOGA
TOVARNE

JOSIP KUNC & Comp.,
LJUBLJANA, MIKLOŠIČEVA CESTA 32

vsakovrstne pletenine (bluze, pu-loverje, žemperje, obleke, perilo itd.) za dame in gospode, modne rute, šale, kravate, športne čepice, damske klobuke, nogavice itd.

NOVO!

Stenski zemljevid kraljevine Jugoslavije

(Dr. A. Franović-Gavazzi) — Fizična karta z razdelbo na banovine —

III. izdajo priredil prof. Ivo Juras — Merilo 1 : 600.000 — Velikost

128/152 cm — Cena nalepljenemu zemljevidu na platnu in palicah 320 Din

KNJIGARNA „UČITELJSKE TISKARNE“
registrovane zadruga z ome eno zavezo
Ljubljana, Franciškanska ulica št. 6